

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
30.08.2025 р. № 7

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова і література. Зарубіжна література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта
(Українська мова і література)
галузі знань А Освіта
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Українська мова і
література)
Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська
мова і література), зарубіжна література)

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
30.06.2025 р. № 388/01-04

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Українська мова і література. Зарубіжна література»

1. Ректор

Володимир СМОЛАНКА

30.06. 2025 р.

2. Гарант освітньо-професійної програми

 Оксана КУЗЬМА

11.06. 2025 р.

3. Декан філологічного факультету

 Юрій БІДЗІЛЯ

11.06. 2025 р.

4. Керівник робочої групи

 Оксана КУЗЬМА

11.06. 2025 р.

5. Начальник навчальної частини

 Анатолій ШТИМАК

27.06. 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Українська мова і література. Зарубіжна література» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 р. № 1341», Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225, чинної редакції Національного класифікатора України – Класифікатор професій (ДК 003:2010 зі зміною № 10 від 25.10.2021 р.), Постанови Кабінету Міністрів України № 1021 від 30.08.2024 р. «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», вимоги наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., наказу ректора ДВНЗ «УжНУ» № 157/01-04 від 03.01.2025 р. «Про внесення змін до наказу № 74/01-04 від 31.10.2024 р. “Про внесення змін до освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти 2024 року вступу”».

Розроблено робочою групою у складі:

Кузьма Оксана Юрївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (керівник робочої групи, гарант).

Венжинович Наталія Федорівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Галас Алла Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Вотьканич Мар'яна Іванівна, доктор філософії зі спеціальності «Філологія», доцент кафедри української літератури філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Федак Крістіна Василівна, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), студентка 3 курсу філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Гнаткович Тетяна Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, зав. кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти (стейкхолдер).

Калинич Олеся Василівна, начальник управління освіти, релігій та у справах національностей виконавчого комітету Хустської міської ради, вчитель української мови і літератури Хустського багатопрофільного ліцею №1 імені Івана Магули, заслужений учитель України, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист (стейкхолдер).

Чепура Леся Михайлівна, директор КЗ Іршавський ліцей №1, вчитель зарубіжної літератури, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист (стейкхолдер).

1. Профіль освітньої програми
«Українська мова і література. Зарубіжна література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта
(Українська мова і література)
галузі знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	ДВНЗ «Ужгородський національний університет», філологічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації / професійної кваліфікації	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (Українська мова і література) Професійна кваліфікація: вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література), зарубіжна література)
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова і література. Зарубіжна література
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Тип диплома та обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
Розрахунковий строк виконання освітньої програми	4 роки для денної та заочної форм здобуття освіти
Форми здобуття освіти	Денна, заочна
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» № 7270 від 28.03.2024 р. Термін дії: 01.07.2029 р.
Рівень/цикл	Національна рамка кваліфікацій України НРК – 6 рівень, Європейська рамка кваліфікацій FQ-EHEA – перший цикл, Європейська рамка кваліфікації навчання протягом життя EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Ужгородського національного університету».
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До чергового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16131

2 – Мета освітньої програми

Метою освітньо-професійної програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» є підготовка вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, який володіє ґрунтовними знаннями з фахових дисциплін та методик їхнього навчання, педагогіки, психології, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, має соціальні навички, необхідні для діяльності в освітній сфері, здатний до постійного професійного вдосконалення.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність)	<p>Галузь знань: А Освіта</p> <p>Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)</p> <p>Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p><i>Об'єкти вивчення:</i> українська мова з методикою її навчання; українська література, зарубіжна література з методиками їхнього навчання; педагогіка; психологія; сучасні освітні технології.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система базових наукових теорій, принципів, категорій, понять української мови, української літератури, зарубіжної літератури, методики навчання української мови, методики навчання української літератури та зарубіжної літератури, педагогіки, основ інклюзивної освіти, психології, сучасних освітніх технологій.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові методи, психолого-педагогічні методи викладання й навчання, філологічні методи дослідження лінгвістичних та літературних явищ; класичні та інноваційні освітні технології; цифрові технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні технології (комунікаційні, пошукові, аналітичні); мультимедійне обладнання; бібліотечні ресурси, зокрема електронні.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітня програма орієнтована на здобуття студентами професійних знань, умінь, навичок та низки компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Основний фокус освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» спрямований на підготовку компетентного конкурентоздатного фахівця, який володіє базовими знаннями в галузі професійно орієнтованих гуманітарних наук в обсязі, необхідному для здійснення педагогічної діяльності в закладах ЗСО, зокрема знаннями з філософії, педагогіки середньої освіти, психології, історії філологічних дисциплін, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації творчої особистості, формуванню загальногуманістичних та етичних цінностей педагогічної діяльності; здатного вирішувати складні спеціалізовані завдання з організації освітнього процесу, зумовленого закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатного застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.</p> <p>Освітньо-професійна програма враховує новітні освітні методики, актуальні мовознавчі та літературознавчі наукові методи, знання та індивідуальний досвід науково-педагогічних працівників.</p> <p>Ключові слова: освіта, педагогіка, теорія та методика навчання, освітня діяльність, українська мова, українська література, зарубіжна література, інформаційно-комунікаційні технології.</p>

Особливості програми	<p>Освітня програма передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, практичних навичок у здатності вирішувати фахові завдання в галузі середньої освіти, педагогіки із залученням до освітнього процесу провідних фахівців-практиків; розвиває навички самостійної дослідницької роботи в галузі мовознавства та літературознавства, методик викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури; формує навички творчої роботи, інформаційно-комунікативні навички та вміння їх застосовувати в різних сферах соціальної діяльності.</p> <p>Програма орієнтована на формування духовно багатой мовної особистості з урахуванням мультикультурного довкілля, культурних та літературних особливостей в умовах транскордоння, толерантної особистості в поліетнічному середовищі, забезпечує можливість опанування кількох іноземних мов.</p>
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» бакалавр середньої освіти може обіймати такі посади:</p> <p>232 – викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти.</p> <p>2320 – вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти.</p>
Подальше навчання	Навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, професійно орієнтоване, проблемно орієнтоване, комунікативно спрямоване навчання, самонавчання, індивідуально-творчий підхід, навчання через навчальні та педагогічні практики.</p> <p>Викладання базується на сучасних теоретичних засадах мовознавства, літературознавства, педагогіки середньої освіти та психології, методики навчання.</p>
Оцінювання	<p>Здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357, Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (у новій редакції) https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070 з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223.</p> <p>Перезарахування кредитів відбувається на основі Положення про визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131.</p> <p>Процедура оцінювання здобувачів вищої освіти також враховує результати неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі</p>

	<p>«Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966.</p> <p>Наявна чітка процедура розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти, яка описана в Положенні про порядок застосування заходів зі врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964 та Положенні про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967.</p> <p>Присвоєння професійної кваліфікації відбувається відповідно до Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83880.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність вирішувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти; усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, та здійснювати комунікацію іноземною мовою за предметною спеціальністю.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність управляти інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу й систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).</p> <p>ЗК 9. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси, а також застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 11. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами; здатність</p>

	<p>конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти</p> <p>ФК 2. Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти.</p> <p>ФК 4. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан.</p> <p>ФК 5. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності.</p> <p>ФК 7. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>ФК 8. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.</p> <p>ФК 9. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, надавати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами</p> <p>ФК 10. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей.</p> <p>ФК 11. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність</p> <p>ФК 12. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу та формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя.</p> <p>ФК 13. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p> <p>ФК 14. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу та планувати його.</p> <p>ФК 15. Здатність організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти та різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти.</p> <p>ФК 16. Здатність здійснювати оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, аналізувати результати їхнього навчання, навчати учнів самооцінювання та взаємооцінювання.</p> <p>ФК 17. Здатність здійснювати власний професійний розвиток та надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку.</p> <p>ФК 18 Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, навчатися впродовж життя.</p>

Компетентності (ПК)	<p>ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, зарубіжної літератури, у практиці навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПК 2. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою.</p> <p>ПК 3. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p> <p>ПК 4. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПК 5. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського та світового фольклору й письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ПК 6. Здатність орієнтуватися в історії української мови в контексті світових мовних процесів, уміння використовувати досягнення українського та світового мовознавства для формування в учнів національної мовної ідентичності, мовного світогляду, комунікативної культури та ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ПК 7. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі українського й міжнародного досвіду.</p> <p>ПК 8. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПК 9. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний, фольклорний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно із сучасними вимогами та репрезентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.</p> <p>ПК 10. Здатність планувати проекти мовно-літературного спрямування та реалізовувати їх в освітньому процесі; готовність забезпечувати педагогічну діяльність відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (РН)	<p>РН1. Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми) та дотримуватися цих вимог у професійній діяльності.</p> <p>РН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему</p>

понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою.

РН3. Спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.

РН4. Реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності.

РН5. Знати основні історичні етапи розвитку предметної галузі, уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

РН6. Використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідати на запитання; застосовувати мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу.

РН7. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

РН8. Добирати дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання.

РН9. Використовувати навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і вмій, спільних для всіх компетентностей, навчати учнів застосовувати їх на практиці.

РН10. Використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей.

РН11. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку.

РН12. Застосовувати методики і технології розвитку критичного мислення в учнів.

РН13. Володіти методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів.

РН14. Володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів.

РН15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.

РН16. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності.

РН17. Використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями); мультимедійне обладнання в освітньому процесі.

РН18. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

РН19. Усвідомлювати вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовувати відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнавати індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховувати їх під час планування та здійснення освітнього процесу.

РН20. Враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.

РН21. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці.

РН 22. Усвідомлювати власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, володіти способами запобігання професійному вигоранню.

РН 23. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважати розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінювати інакшість.

РН 24. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

РН 25. Забезпечувати педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі

РН 26. Добирати та застосовувати в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси, володіти методами профілактично-просвітницької роботи та безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

РН 27. Знати умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства, розпізнавати зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини.

РН 28. Забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

РН 29. Планувати освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням вимог державних стандартів загальної середньої освіти.

РН 30. Організовувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів.

РН 31. Здійснювати різні види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) з використанням відповідних методик і критеріїв оцінювання.

РН 32. Аналізувати результати навчання учнів з метою подальшого врахування в освітньому процесі; використовувати методи та прийоми розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

РН 33. Визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання.

РН 34. Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності.

РН 35. Визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

РН 36. Пояснювати особливості розвитку української мови і літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнювати мовні, літературні, фольклорні явища, визначати їхні подібності й відмінності.

РН 37. Володіти комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

	<p>РН 38. Моделювати й аналізувати лінгвістичні одиниці в стандартних і нестандартних ситуаціях, здійснювати лінгвістичний аналіз тексту через взаємозв'язок мовних одиниць.</p> <p>РН 39. Застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>РН 40. Аудіювати й створювати тексти різних стилів і жанрів.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Колектив робочої групи освітньої програми, науково-педагогічні працівники, які задіяні до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, які забезпечують програму, постійно проходять стажування згідно з Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура.</p> <p>Для проведення практичних, семінарських занять та лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Повне інформаційне та навчально-методичне забезпечення дозволяє на високому рівні здійснювати підготовку фахівців:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний вебсайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - доступ до традиційних фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk), де розміщені навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle (https://moodle.uzhnu.edu.ua/).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Академічна мобільність здобувачів освіти здійснюється на основі двосторонніх угод, укладених між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та закладами вищої освіти України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Здобувачам освіти надається можливість брати участь у програмах міжнародної кредитної мобільності.</p> <p>Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269 встановлено загальний порядок організації академічної мобільності здобувачів освіти. Вона також здійснюється згідно з програмою міжнародної академічної мобільності «Еразмус +».</p> <p>Міжнародна кредитна мобільність здобувачів освіти спеціальності забезпечена угодою щодо академічного обміну між</p>

	<p>Ужгородським національним університетом та рядом закордонних установ, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Угода про співпрацю між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (Україна) та Університетом Пардубіце (м. Пардубіце, Чеська Республіка) (7.09.2015, безстроковий). 2. Меморандум про співпрацю між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (Україна) та Університетом ім. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка) (13.11.2017, безстроковий). 3. Угода про співпрацю між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (Україна) та Карловим Університетом у м. Прага (Чеська Республіка) (12.01.2016, безстроковий). 4. Договір про співробітництво на 2024–2029 роки між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород, Україна) та Слов'янським інститутом АН Чеської Республіки (м. Прага, Чеська Республіка) (07.03.2024). 5. Договір про співробітництво між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (Україна) та Пряшівським університетом у Пряшеві (Словацька Республіка) (17.02.2014, безстроковий). 6. Угода про співпрацю між Ніредьгазьким університетом (Угорщина) та Ужгородським національним університетом (Україна) (07.07.2023, автоматично продовжується кожні п'ять років). 7. Угода про співпрацю між Державним вищим навчальним закладом «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород, Україна) та Поморською академією в Слупську (м. Слупськ, Польща) (укладена 07.06.2019 р.). 8. Угода про співробітництво між Науковою бібліотекою Ужгородського національного університету (Україна) та Державною науковою бібліотекою в м. Пряшів (25.02.2005 – безстроково). <p>https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations/supercat_index</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Програма дозволяє навчання іноземних здобувачів освіти. До ДВНЗ «УжНУ» приймаються іноземні громадяни, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах. Особливості вступу та навчання визначаються Положенням про навчання іноземних громадян у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9378</p>

2. Перелік компонентів освітньої програми та їхня логічна послідовність

2.1. Компоненти ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП (ОК)			
ОК 1	Історія та культура України	3	залік
ОК 2	Іноземна мова	6	екзамен
ОК 3	Вступ до мовознавства	4	екзамен
ОК 4	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ОК 5	Українська усна народна творчість та народознавство	4	екзамен
ОК 6	Латинська мова	3	залік
ОК 7	Фольклор світу	4	залік
ОК 8	Філософія	3	залік
ОК 9	Психологія	4	екзамен
ОК 10	Антикорупція та доброчесність	3	залік
ОК 11	Педагогіка	4	екзамен
ОК 12	Основи медичних знань та охорони здоров'я	3	залік
ОК 13	Основи риторики та виразне читання	3	залік
ОК 14	Інклюзивна освіта	3	залік
ОК 15	Ділова українська мова	3	залік
ОК 16	Старослов'янська мова	4	екзамен
ОК 17	Стилістика української мови	4	екзамен
ОК 18	Історія зарубіжної літератури	11,5	заліки, екзамен
ОК 19	Сучасна українська мова, курсова робота	29,5	екзамени
ОК 20	Історія української літератури, курсова робота	31	екзамени
ОК 21	Історична граматики	4	екзамен
ОК 22	Українська діалектологія	3	залік
ОК 23	Історія української літературної мови	3	екзамен
ОК 24	Методика навчання української мови в закладах загальної середньої освіти та ІКТ у педагогічній діяльності, курсова робота	5	екзамен
ОК 25	Методика навчання української й зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти та ІКТ у педагогічній діяльності, курсова робота	5	екзамен
ОК 26	Практикум з українського правопису	3,5	залік
ОК 27	Українська літературна критика	3	залік
ОК 28	Фольклорна практика (навчальна)	3	диф. залік
ОК 29	Діалектологічна практика (навчальна)	3	диф. залік
ОК 30	Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (базовий рівень)	6	диф. залік
ОК 31	Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (профільний рівень)	4,5	диф. залік
ОК 32	Атестація (кваліфікаційний іспит із сучасної української мови та методики навчання української мови)	1,5	екзамен
ОК 33	Атестація (кваліфікаційний іспит з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики навчання української та зарубіжної літератури)	1,5	екзамен
	Загальний обсяг обов'язкових компонентів	180	

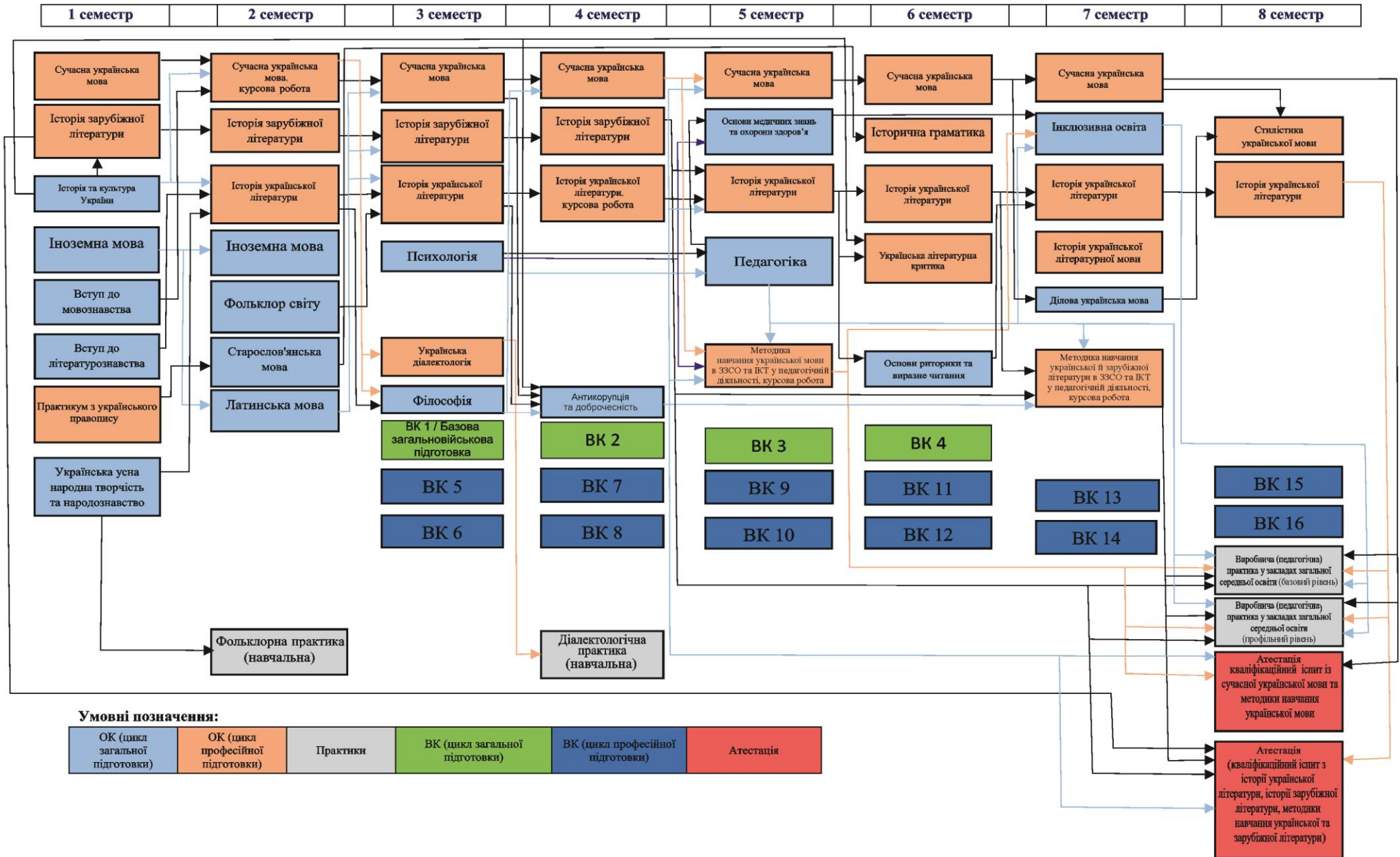
Вибіркові компоненти ОП (ВК)			
ВК 1	Вибірковий освітній компонент із загальноуніверситетського каталогу / Базова загальновійськова підготовка*	3	залік / диф. залік*
ВК 2	Вибірковий освітній компонент із загальноуніверситетського каталогу	3	залік
ВК 3	Вибірковий освітній компонент із загальноуніверситетського каталогу	3	залік
ВК 4	Вибірковий освітній компонент із загальноуніверситетського каталогу	3	залік
ВК 5	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 6	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 7	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 8	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 9	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 10	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 11	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 12	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 13	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 14	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 15	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
ВК 16	Вибірковий освітній компонент із кафедрального каталогу	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	
Практична підготовка за рахунок канікулярного часу здобувачів освіти			
	Практична підготовка базової загальновійськової підготовки**	7	

* Навчальна дисципліна «Базова загальновійськова підготовка» введена до освітньої програми та навчального плану на підставі п. 7 Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 № 734.

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять, кількість годин, відведених на їх опанування, форми та засоби поточного і підсумкового контролю визначаються програмою навчальної дисципліни, яка розробляється на основі типової програми навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка», розробленої та затвердженої Генеральним штабом Збройних Сил України за погодженням з Міністерством освіти і науки України (з урахуванням норм постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 № 734).

** Практична підготовка базової загальновійськової підготовки проводиться після опанування теоретичної підготовки у поточному навчальному році строком до одного місяця протягом травня – жовтня за рахунок часу, відведеного на канікулярну відпустку здобувачів вищої освіти.

2.2. Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) першого (бакалаврського) рівня проводиться Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання здобувачами освіти в повному обсязі навчального плану.

Атестація здобувачів відбувається відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію ДВНЗ «УжНУ», затвердженого наказом ректора 205/01-04 від 31.01.2025 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта здійснюється у формі: кваліфікаційного іспиту із сучасної української мови та методики навчання української мови й кваліфікаційного іспиту з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики навчання української та зарубіжної літератури.

Для проведення атестації здобувачів освіти створюється екзаменаційна комісія, що діє відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет». До атестації здобувачів, яким пропонується присвоєння професійної кваліфікації, залучаються представники роботодавців, професійних організацій та об'єднань.

Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійної кваліфікації.

Відповідно до Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій ДВНЗ «УжНУ», уведеним в дію наказом ректора 118/01-04 від 27.11.2024 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83880>), за успішного проходження атестації університет видає випускнику документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: *«Бакалавр середньої освіти (Українська мова і література)»*; професійної кваліфікації: *«Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література), зарубіжна література)»*.

У випадку незгоди з результатами атестації, здобувач вищої освіти має право на апеляцію у встановленому в Університеті порядку.

Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, у тому числі й професійної, може бути скасовано Університетом у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема фабрикації, фальсифікації тощо у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

